

Er valt niets meer te spelen

Zou jij opera willen regisseren?

“Mijn voorstellingen zijn, denk ik, al zeer muzikaal. Dat is al één reden om het wel te willen doen. Ook omdat de uitdaging voor een theatermaker zo gigantisch is: alles is er eigenlijk, een opera is veel minder naakt dan een dramatekst, je hebt, denk ik, ook veel minder vat op de zangers. Je kan als regisseur niet echt het muzikale aspect ‘bewerken’. Ik vind ook dat eigen theateruniversum, waar ik het al over had, sterk terug in de opera. Dat sprookje dat op zich staat, mensen die zingen met elkaar, alleen dat al is niet van deze wereld. Ik heb er tegelijk ook angst voor.”

Het probleem van de hedendaagse auteurs, nieuwe teksten?

“Botho Strauss zal niet overleven denk ik. Zijn nieuwe stuk bv., *Die Fremdenführerin*, dat is waardeloos, opgeblazen commercie. Heiner Müller is de enige die overeind blijft bij de eigentijdse auteurs. Norén vind ik ook waardeloos, dat heeft niets poëzie, terwijl ik fundamenteel in theater geloof als poëtische kunst, niet als realistische kunst. Poëzie probeert te verwoorden wat niet te

verwoorden is, en theater kan daar een schep bovenop doen door op bepaalde momenten onzichtbare dingen zichtbaar te maken. Het is waanzin wat mensen jarenlang over theater hebben zitten vertellen, dat het moet zijn wat het is: in het theater is niets wat het is. Jan Decorte, die zolang het tegendeel beweerde, is totaal opgebruikt. Die manier van spreken, waar iedereen zo dol op was, ik vond het prachtig hoor, maar het kan toch niet dat het zowel voor Goethe geldt, als voor Shakespeare of Heiner Müller.

Het probleem blijft: er valt niets meer te spelen. Ik heb *Demonen* van Lars Norén gezien bij Peymann en dacht: dat is de laatste mogelijke voorstelling van dat stuk, want dat van Herman Gilis is, vergeef me, onnozel. Wat er bij Gilis de eerste vijf minuten gebeurt, gebeurt bij Peymann niet in het hele stuk, dat soort clichématig uitvergrooten van zogenaamde waanzin.”

“Ik geloof, en dat kan raar klinken uit mijn mond, dat theater enkel kan gemaakt worden in grote schouwburgen. Dat is een misgroeiing van de laatste tien jaar, dat de kleine groepen zonder centen doen wat anders niet zou gebeuren. En dan krijg je wat bij HTP gebeurt, mensen die niet meer uit die kleinschaligheid weggeraken. Ik

zal in Vertikaal geen *Macbeth* of geen *Kersentuin* spelen, zoiets is artistieke zelfmoord. We kunnen in Vertikaal wel bv. de *Bacchanten* doen. Als theatergroep moet je daarin heel voorzichtig zijn. Als de grote schouwburgen dan maar hun taak zouden opnemen: zo’n Mishima, waarom wordt dat niet in de KNS gebracht, op een grote scène?”

“In onze grote schouwburgen wordt theater gemaakt vanuit een zelfbeschermende reflex. Het is toch onwaarschijnlijk dat de KVS veredeld amateurtoneel blijft produceren. Er is geen artistiek beleid, geen beroepsernst. Voorbeeld daarvan is de waardeloze pretentie van de Vlaamse acteur dat na de opleiding alles in kannen en kruiken is. Ik meen dat elke repetitiedag moet beginnen met fysieke opwarming en stemtraining. Ook moet zo’n schouwburg getoetst worden aan wat er in het buitenland gebeurt, en dan liefst niet enkel aan West End. We leven nog steeds in de 19de eeuw. Onze schouwburgen moeten geleid worden door intendanten, niet door omhooggevallen acteurs.”

Klaas Tindemans

Troilus en Cressida
(Conservatorium
A’pen) – Foto
Keon

